

TEMA

Halvhjertet eller helhjertet

EN AKTUEL UDFOLDELSE AF MATTHÆUSEVANGELIET 5,20-32

AF DANIEL S. LIND

Det kan være svært at leve helhjertet efter Jesu ord. Vi bliver let halvhjertede i både holdninger og handlinger. Hvordan beholder vi hjertet på rette sted?

Daniel S. Lind, f. 1977

Valgmenighedspræst i Aarhus Bykirke
daniel@aarhusbykirke.dk

Engang hvor jeg var ude at spille fodbold, mistede jeg modet, fordi modstanderholdet bare var et bedre hold end mit. Det kom ikke lige på én gang, men efterhånden som de scorede og vi bare ikke kunne få bolden ind. Først prøvede jeg at tage mig sammen og råbe til de andre. Så løb jeg lidt mindre efter bolden, og min indsats blev mere og mere halvhjertet. Og til sidst havde jeg nærmest opgivet, før kampen var slut.

Måske kender du ikke den oplevelse fra fodboldbanen, men fra et andet sted i livet. Bevægelsen fra det helhjertede til det halvhjertede – og måske til det punkt, hvor det hele kan være lige meget.

Hårdhjertede

”Hvis jeres retfærdighed ikke langt overgår de skriftkloge og farisæernes,” siger Jesus, ”kom-

mer I slet ikke ind i mit rige.” Hvis I ikke lever langt mere helhjertet end dem, går det helt galt for jer.

De var ellers på overfladen fromme og helhjertede mennesker, der kæmpede for at leve det gode liv. Men de havde nedskrevet Guds bud til overkommelige regler, hvor manden for eksempel gerne måtte skille sig af med sin kone og finde en ny, hvis hun blev for besværlig. Samtlige ti bud tolkede de, så de selv slap fri.

Jesus går under overfladen. Han ryster deres hårdhjertede retfærdighed ved at folde buddene ud i deres egentlige betydning.

Besværlige bud

Man behøver ikke at begå drab for at have overtrådt det femte bud. Har vi bare tænkt på det, kaldt nogen noget grimt, eller er blevet vred på vores bror uden grund, så er vi skyldige og uly-

Jeg vil godt medgive, at der kan være udfordringer med at tolke Bibelen. Men de største udfordringer opstår, når Bibelen taler alt for tydeligt imod vores tankegang og måder at leve på

dige mod Guds bud.

Vi er eksperter i at betragte Jesu ord som ophøjede, kringlede eller svære at forstå. Men det er de ikke. Langt de fleste er mere ligetil, end vi bryder os om. Også i dag findes der en hel hær af skriftkloge, der tolker Bibelen forfra og bagfra for at neutralisere alt det, vi ikke kan få til at passe ind i vores måde at leve.

Jeg vil godt medgive, at der *kan* være udfordringer med at tolke Bibelen. Men de største udfordringer opstår, når Bibelen taler alt for tydeligt imod vores tankegang og måder at leve på.

Når Jesus afslører vores halvhjertethed, så får vi lyst til, at Bibelens vejledninger skulle være mere fjerne og ufattelige. Men det er de ikke, for "ordet er dig ganske nær, i din mund og i dit hjerte, så du kan følge det," siger Moses til folket i Femte Mosebog 30,14.

Guds ord er let at forstå, men det er så svært at leve helhjertet efter.

Halvhjertede

Det er let at finde steder, hvor Jesus fx taler om helvede og at det kan ende helt galt for mennesker: "Den, der kalder sin bror for en tåbe, skal dømmes til Helvedes ild." Men det er langt sværere at *leve* med det. Er det virkelig så vigtigt at tro på Jesus? Er der virkelig risiko for, at vi og andre, vi kender og holder af, kan miste det evige

liv sammen med Gud?

Jesu ord er lette at forstå, men svære at leve med.

Og så gør han oven i købet buddene helt umulige at overholde. For det er ikke kun morderne, der slår ihjel, og det er ikke kun dem, der bliver skilt og måske gift igen, der bryder ægteskabet. Og det er bestemt ikke kun dem, der tilbeder en statue, der er afgudsdyrkere.

Det ligger i vores hjerte, som er delt.

Halvhjertede kan blive mere hårdhjertede eller helhjertede

Jeg har oplevet, at helhjertede mennesker kan blive opfattet, som om de var hårdhjertede. Ud fra den tankegang, at det halvhjertede er det mest menneskelige. På den ene side og på den anden side. Der er ikke noget, der er rigtigt og forkert, og vi forsøger at blive enige om et kompromis, som vi kan leve med. Vi retter os ind efter, hvad de andre mener og justerer vores holdninger efter stemningen.

Den måde at tænke på er god i politik, men den støder voldsomt ind i Jesu helhjertethed. Hvis vi har glemt, hvad det vil sige at være helhjertet, så skal vi bare lægge mærke til Jesus.

Vi bliver i dag let halvhjertede ligesom de skriftkloge: Forskellen på kvinder og mænd er nok ikke så afgørende. Ægteskabet er vel bare en ud af mange måder

at leve sammen på. Søndagen er egentlig ikke så forskellig fra lørdagen.

Så længe vi ikke tydeligt bryder Guds bud, går det vel meget godt, tænker den halvhjertede.

Helhjertede

Som disciple af Jesus er vi kaldet til at være helhjertede. Men nogle gange kan vi været blevet ramt så hårdt, at vi i en periode nærmest er tvunget til at tænke halvhjertet, for ikke at gå mere i stykker, end vi er i forvejen. For hvis ægteskabet er gået i stykker, hvis jeg ikke passer ind i de mest almindelige roller, eller på en anden måde føler mig udenfor det gode selskab, så kan jeg fristes til at blive halvhjertet i forhold til Guds bud og hans gode gaver til os. Selvom det egentlig ikke er det, jeg ønsker.

Det lyder måske lidt for let for mig som mand og præst, gift i snart 20 år, uden noget udestående med nogen, som jeg ikke har forliget mig med. Men jeg kender også til fristelsen til det halvhjertede, når jeg møder mennesker med brudte forhold og brudte hjerter.

Jeg har selv et brudt hjerte, når jeg tænker på de mennesker, jeg har mistet. Belært af erfaring vil jeg derfor hævde: Hvis vi altid skulle vente med at sige noget, til vi selv havde oplevet det samme eller selv havde vores fuldstændig på det tørre, så

FOTO: PEXELS

Kæmp ligesom Jesus og apostlene for ægteskabet mellem mand og kvinde. Også selvom dit hjerte er knust over, at det gik i stykker for dig eller nogle af dine nærmeste.

ville vi aldrig kunne formane hinanden med omsorg.

Vi har måske mere end nogensinde brug for at blive smittet af Jesu helhjertethed. Han var helhjertet i sin kritik af de halvhjertede, der nedskrev buddene og undergravede ægteskabet! Og han var helhjertet i sin omsorg for alle dem, der havde brudte hjerter og vidste, at de ikke kunne klare sig selv!

Desværre bliver vi ofte hårdhjertede i vores formaning og halvhjertede i vores omsorg! Men Jesus viser os en anden vej: Kæmp ligesom Jesus og apostlene for ægteskabet mellem mand

og kvinde. Også selvom dit hjerte er knust over, at det gik i stykker for dig eller nogle af dine nærmeste.

Kæmp for det hele

Skilsmisse må aldrig blive reglen. For det vil gøre vores hjerter hårde som farisæernes. Det er undtagelsen, der bekræfter reglen. Kæmp både for ligestilling og for forskelligheden mellem kvinder og mænd i hjem og menighed. Også selvom de fleste i vores land tolker det som gammeldags og diskriminerende.

Vi skaber ikke vores egen identitet, men er skabt i Guds billede som mand og kvinde. Kæmp helhjertet for at nå de brudte hjerter med omsorg og hjælp og giv plads til, at man kan kæmpe for det gode, uanset hvor meget livet er gået i stykker. Kæmp helhjertet og ikke halvhjertet.

Vi konstruerer ikke vores egen historie, for vi er en del af Guds historie. Og det kan vi være – også når livet går i stykker for os, og vores hjerte bliver knust.

Begynd med befrielsen

Guds ord kan gøre godt, men det kan også svie som salt. Jesus formaner os fx til at forlige os med hinanden: "Når du derfor bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, så lad din gave blive ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder; så kan du komme og bringe din gave".

Det er så let at forstå, men kan være så svært at gøre. Især hvis den anden ikke vil forliges. Så er Jesu ord som salt i et sår. Og så får vi lyst til at blive halvhjertede og lave regler for, hvor me-

get vi skal tilgive, sådan som Peter og de andre disciple spurgte Jesus, hvor mange gange man skal tilgive.

Sagen er, at der ikke er tal på, hvor mange gange den helhjertede tilgiver. Jesus tilgiver os hver gang, vi beder ham om det. Derfor skal vi også forlige os med vores bror.

At vi så kan blive svigtet på en måde, der gør, at vi må tage nogle forholdsregler for at beskytte os selv eller andre, er også en del af virkeligheden. Men ønsket om at leve helhjertet er ikke mindre vigtigt for den, hvis hjerte er blevet knust.

Nogle gange kan en mulighed være at bede Jesus om at tilgive et andet menneske, indtil man måske en dag selv kan. Det er nemlig også at leve helhjertet, når vi kommer til Jesus med alt det, der tynger os eller ikke lykkes for os. Hvis vi skal vente med at komme til Jesus, til vi føler os helhjertede, kommer vi alt for sent.

Brudte og tapre hjerter

Martin Luther har på et tidspunkt sagt, at vi skal synde tappert. Det har mange teologer sagt deres mening om. Men jeg tror, det handler om, at vi skal være helhjertede. Både når vi står, og når vi falder. Når livet lykkes, og når det går i stykker for os.

Få det frem i lyset: Ja, jeg gjorde det, jeg egentlig ikke vil; jeg står ved det – og bekender det. Ikke noget med at undskylde, at det gør de andre også, og jeg var presset eller træt, da det skete. Væk med den halvhjertethed. Synd tappert og bekend helhjertet.

Opgiv ikke kampen før tid, sådan som jeg gjorde på fodboldbanen! For Jesus kan hele hjertet.

Han kan gøre halvhjertede og hårdhjertede til helhjertede, levende mennesker. Og det kan han, fordi han selv blev knust for vores skyld.

Det er, som om Jesus siger det, hver gang han møder et menneske, hvis liv er gået i stykker: ”Skal vi ikke være brudte sammen? Jeg vil gerne hele dit hjerte. Bare kom med dine stumper og stykker. Jeg ved, hvordan de hænger sammen, for jeg har skabt dit hjerte og jeg kan gøre det helt igen.”

Ikke af sig selv

Det er ikke noget, vi selv kan gøre. Men ofte sender Gud mennesker på vores vej, der kan hjælpe os i den rigtige retning. For er vi døbt til Kristus Jesus, er vi begravet og opstået sammen med ham til at leve et nyt og helhjertet liv.

Vores gamle menneskes halvhjertede indsats er korsfæstet med Kristus, for at vi skal leve helhjertet for ham. Hans hånd har tegnet sit kors for vores pande og bryst, og det er kun ham, der kan gøre det hårde hjerte blødt og det brudte hjerte helt.

Hans evner og retfærdighed overgår menneskers. Og den kraft og retfærdighed er vores! Vi er på det vindende hold! Halleluja!

Du, som har dig selv mig givet,

lad i dig mig elske livet,

så for dig kun hjertet banker,

så kun du i mine tanker

er den dybe sammenhæng!

SoS nr. 200, v. 7

Desværre bliver vi ofte hårdhjertede i vores formaninger og halvhjertede i vores omsorg!